

PATVIRTINTA
Šiaulių Petro Avižonio regos centro
direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V-65

ŠIAULIŲ PETRO AVIŽONIO REGOS CENTRO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių Petro Avižonio regos centro (toliau – centras) Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti centro bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką.

3. Aprašas nustato centro direktoriaus, pedagogų, kitų darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, ugdytinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką centre.

4. Aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, centro, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas centro administracijos atstovas, pedagogas, psichologas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi nedelsdamas reaguoti ir stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksmy imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžių ir pareigas.

6. Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **patyčios** –tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **smurto ar patyčių prevencija** –veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis centro bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.3. **smurto ar patyčių intervencija** –visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.4. **smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** –patyčių situacijos centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II.SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA CENTRE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi centro direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių auklėtojai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o ją vykdydami dalyvauja visi centro bendruomenės nariai.

8. Centro direktorius yra atsakingas už šio aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą centro patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja centro bendruomenės narių apklausą ir apibendrina rezultatus;

9.2. atlieka centre fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus centro direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo centre;

9.6. atlieka kitus apraše numatytus veiksmus.

10. Grupių pedagogai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA CENTRE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas centro administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, centro nuostatus ir elgesio taisykles;

11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar centro darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja grupių auklėtojus apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurto atvejus.

12. Grupės auklėtojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

12.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr.1) ir perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

12.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisijos pirmininku ir psichologu, informuoja apie pokyčius.

13. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

13.1. užpildytą formą registruoja Patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas Vaiko gerovės komisijos pirmininko kabinete), informuoja centro direktorių;

13.2. imasi spęsti smurto ar patyčių situaciją;

13.3. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį, kuriame aptariama susidariusi situacija ir numatomas veiksmų planas.

14. Administracijos darbuotojui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo, gavęs informaciją ir/ar įtaręs patyčias informuoja centro direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

15. Centro direktorius, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis poveikio priemonių.

16. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius centre teikiama psichologo, švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

18. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atliekama centro bendruomenės narių apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių situaciją. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklų planas kitiems mokslo metams.

19. Centro darbuotojai su aprašu supažindinami pasirašytinai.

20. Aprašas skelbiamas centro internetinėje svetainėje.

**ŠIAULIŲ PETRO AVIŽONIO REGOS CENTRO
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

(Pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias	
Kam pranešta apie patyčias	
Kur įvyko patyčios	
Kada įvyko patyčios (data, val.)	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> • Žodinės patyčios • Fizinės patyčios • Kiti pastebėjimai (įrašyti) 	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, patyrusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, kuris tyčiojosi vardas pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, stebėjusių patyčias, vardas, pavardė, amžius, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Centro pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio planas su:

Vaiku, patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais centro darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	